

ŠIFRA UČENIKA

STRUČNI ISPIT

JANUAR 2017.

MATEMATIKA

U P U T S T V O

VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA JE 120 MINUTA

Pribor: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka, geometrijski pribor.
Upotreba digitrona nije dozvoljena.

Pažljivo pročitajte uputstvo.

Ne okrećite stranice i ne rješavajte zadatke dok to ne dozvoli dežurni nastavnik.
Test sadrži 20 zadataka.

Tokom rada možete koristiti formule koje su date na stranama 4 i 5.

Uz test je dat i list za odgovore za zadatke višestrukog izbora. Potrebno je da na odgovarajuće mjesto pažljivo prepisete svoje odgovore za prvih 8 zadataka.

Očekuje se da je kod rješenja zadatka otvorenog tipa krajnji rezultat sveden (npr. izvršeno je skraćivanje razlomaka, sabiranje članova iste vrste) i da je napisana odgovarajuća jedinica mjere (kod zadataka iz stereometrije).

Zadatak će se vrednovati sa 0 bodova ako je:

- netačan
- zaokruženo više ponuđenih odgovora
- nečitko i nejasno napisan
- rješenje napisano grafitnom olovkom

Grafike, geometrijske slike možete crtati grafitnom olovkom.

Ukoliko pogriješite, prekržite i rješavajte ponovo. Ako ste zadatak riješili na više načina, nedvosmisleno označite koje rješenje ocjenjivač boduje.

Kad završite sa rješavanjem, provjerite svoje odgovore.

Želimo vam puno uspjeha!

PRAZNA STRANA

FORMULE

- $i^2 = -1$, $z = a + bi$, $\bar{z} = a - bi$, $a, b \in R$
- $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3$, $a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2)$
- $a^m \cdot a^n = a^{m+n}$, $a^m : a^n = a^{m-n}$, $a^{-m} = \frac{1}{a^m}$, ($a \neq 0$), $\sqrt[m]{a^n} = a^{\frac{n}{m}}$
- $ax^2 + bx + c = 0$, $a \neq 0 \Rightarrow x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$
- Vietova pravila: $x_1 + x_2 = -\frac{b}{a}$, $x_1 \cdot x_2 = \frac{c}{a}$
- Tjeme parabole: $T(-\frac{b}{2a}, \frac{4ac - b^2}{4a})$
- $\log_a(bc) = \log_a b + \log_a c$, $\log_a \frac{b}{c} = \log_a b - \log_a c$, $\log_a b^r = r \log_a b$,
 $\log_a b = \frac{\log_c b}{\log_c a}$, $\log_{a^k} b = \frac{1}{k} \log_a b$
- $\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha$, $\cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha$
- $\sin(\alpha \pm \beta) = \sin \alpha \cos \beta \pm \sin \beta \cos \alpha$,
- $\cos(\alpha \pm \beta) = \cos \alpha \cos \beta \mp \sin \beta \sin \alpha$
- $tg(\alpha \pm \beta) = \frac{tg \alpha \pm tg \beta}{1 \mp tg \alpha \cdot tg \beta}$
- $\sin \alpha + \sin \beta = 2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$, $\sin \alpha - \sin \beta = 2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \sin \frac{\alpha - \beta}{2}$
- $\cos \alpha + \cos \beta = 2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}$, $\cos \alpha - \cos \beta = -2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \sin \frac{\alpha - \beta}{2}$
- Sinusna teorema: $\frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta} = \frac{c}{\sin \gamma} = 2R$
- Kosinusna teorema: $a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha$
- Trougao: $P = \frac{ah_a}{2}$, $P = \frac{ab \sin \gamma}{2}$,
 $P = \sqrt{s(s-a)(s-b)(s-c)}$, $s = \frac{a+b+c}{2}$, $P = r \cdot s$, $P = \frac{abc}{4R}$
- Paralelogram: $P = a \cdot h_a$, Romb: $P = \frac{d_1 \cdot d_2}{2}$ Trapez: $P = \frac{a+b}{2} \cdot h$
- Prizma: $P = 2B + M$, $V = B \cdot H$
- Piramida: $P = B + M$, $V = \frac{1}{3} B \cdot H$
- Zarubljena piramida: $P = B_1 + B_2 + M$, $V = \frac{H}{3} (B_1 + \sqrt{B_1 B_2} + B_2)$

- R – oznaka za poluprečnik
- Valjak: $P = 2B + M = 2R\pi(R + H)$, $V = B \cdot H = R^2\pi H$
  - Kupa: $P = B + M = R\pi(R + l)$, $V = \frac{1}{3}B \cdot H = \frac{1}{3}R^2\pi H$
  - Zarubljena kupa: $P = \pi(R_1^2 + R_2^2 + (R_1 + R_2)l)$, $V = \frac{1}{3}\pi H(R_1^2 + R_1R_2 + R_2^2)$
  - Sfera: $P = 4R^2\pi$ Lopta: $V = \frac{4}{3}R^3\pi$
  - Rastojanje između dvije tačke: $|AB| = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$
  - Površina trougla: $P = \frac{1}{2}|x_1(y_2 - y_3) + x_2(y_3 - y_1) + x_3(y_1 - y_2)|$
  - Ugao između dvije prave: $\operatorname{tg} \varphi = \left| \frac{k_2 - k_1}{1 + k_1k_2} \right|$
  - Rastojanje između tačke i prave: $d = \left| \frac{Ax_0 + By_0 + C}{\sqrt{A^2 + B^2}} \right|$
  - Kružna linija: $(x - a)^2 + (y - b)^2 = R^2$
Uslov dodira kružne linije sa centrom u koordinatnom početku i prave
 $R^2(1 + k^2) = n^2$
  - Elipsa: $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$, $F_{\frac{1}{2}}(\pm\sqrt{a^2 - b^2}, 0)$
Uslov dodira prave i elipse: $a^2k^2 + b^2 = n^2$
  - Hiperbola: $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$, $F_{\frac{1}{2}}(\pm\sqrt{a^2 + b^2}, 0)$, asimptote hiperbole $y = \pm\frac{b}{a}x$
Uslov dodira prave i hiperbole: $a^2k^2 - b^2 = n^2$
  - Parabola: $y^2 = 2px$, $F(\frac{p}{2}, 0)$
Uslov dodira prave i parabole: $p = 2kn$
  - Aritmetički niz: $a_n = a_1 + (n - 1)d$, $S_n = \frac{a_1 + a_n}{2}n$
  - Geometrijski niz: $b_n = b_1 \cdot q^{n-1}$, $S_n = \frac{b_1(1 - q^n)}{1 - q}$, $q \neq 1$

U sljedećim zadacima zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

1. U datom postupku sređivanja izraza $(12 \cdot (x^2 - x) - 3 \cdot (2x - 1)^2) \cdot 2$ postoji greška.

Prvi red: $(12 \cdot (x^2 - x) - 3 \cdot (4x^2 - 4x + 1)) \cdot 2$

Drugi red: $(12x^2 - x - 12x^2 + 12x - 3) \cdot 2$

Treći red: $(11x - 3) \cdot 2$

Četvrti red: $22x - 6$

U kom redu se prvi put pojavila greška?

- A. prvom
- B. drugom
- C. trećem
- D. četvrtom

3 boda

2. Koji od datih brojeva je najveći zajednički djelioc za 980 i 406?

- A. 2
- B. 14
- C. 29
- D. 406

3 boda

3. Cijena soka je porasla 25%, a Petar je odlučio da potroši samo 20% više novca od planiranog. Za koliko procenata će se smanjiti količina soka koju će kupiti?

- A. 2%
- B. 4%
- C. 5%
- D. 8%

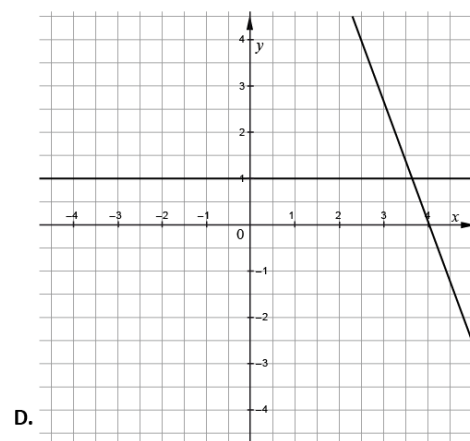
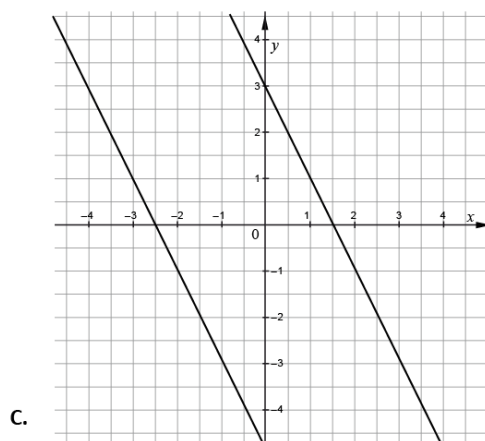
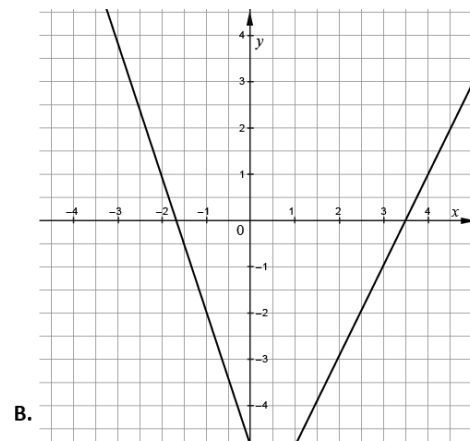
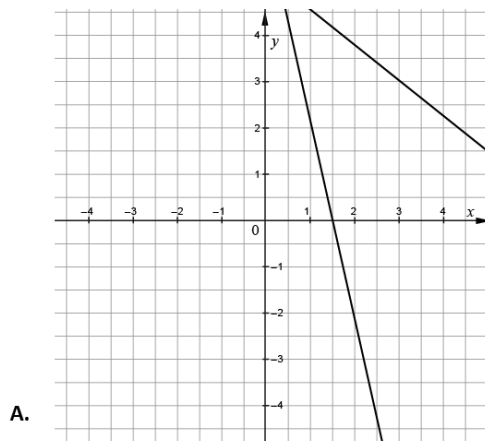
3 boda

4. Vrijednost brojevnog izraza $\frac{\left(\frac{1}{8}\right)^{-\frac{1}{3}} + 1000^{\frac{1}{3}}}{12^{\frac{1}{3}} \cdot 12^{-\frac{1}{3}}}$ iznosi:

- A. 0
- B. 1
- C. $12^{\frac{1}{3}}$
- D. 12

3 boda

5. Na kojoj slici je predstavljen sistem linearnih jednačina koji nema rješenja?

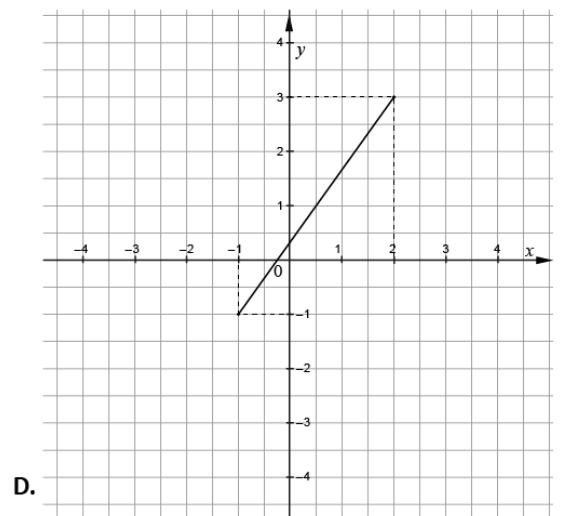
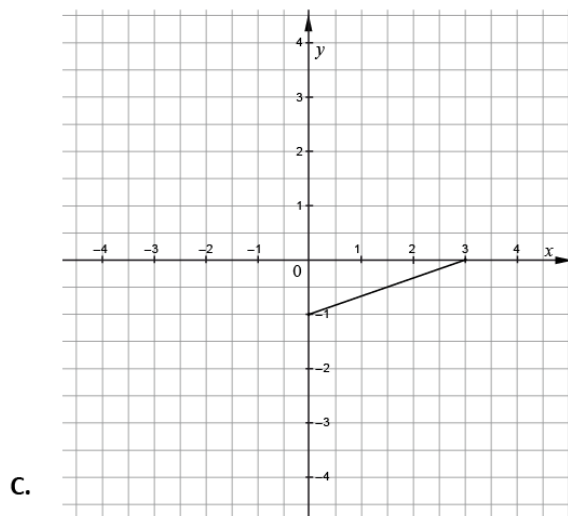
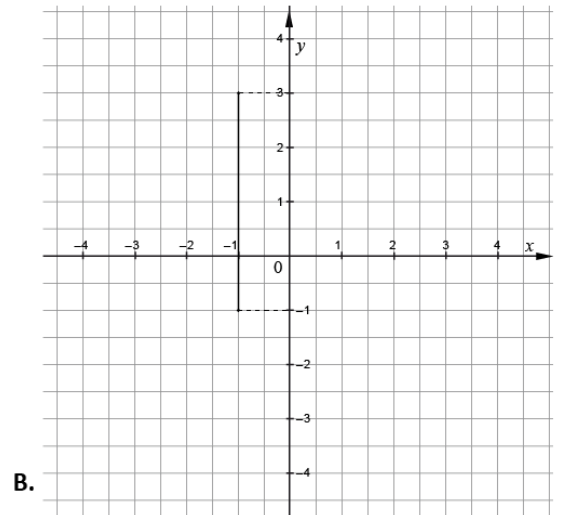
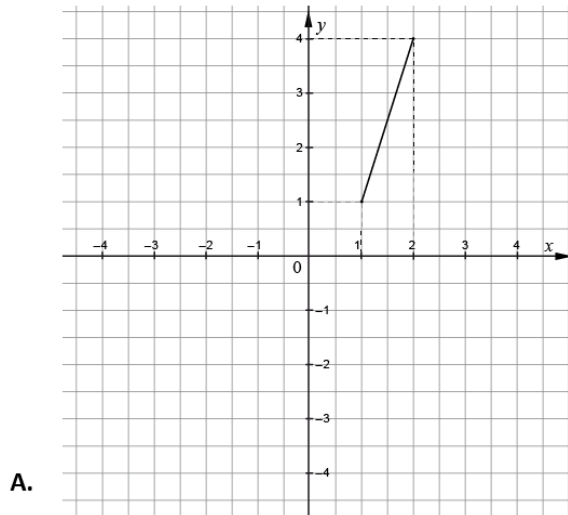
3 boda

6. Tjeme parabole za funkciju $y = x^2 - 2x + 3$ je:

- A. (1,2)
- B. (2,1)
- C. (-1,-2)
- D. (-1,2)

3 boda

7. U kom koordinatnom sistemu je data duž dužine 5?

3 boda

8. Koja od datih jednačina predstavlja jednačinu hiperbole?

A. $x^2 + y^2 = -4y + 12$

B. $9y^2 = (6 - 2x)(6 + 2x)$

C. $(2x - 3y)(2x + 3y) = 36$

D. $x^2 + y^2 = 6x + x^2$

3 boda

Zadatke koji slijede rješavajte postupno.

9. Rastavite na proste činioce.

a) $(2x + y)^2 - 9$

1 bod

b) $x^2 + x + 0,25$

1 bod

c) $27x^3 - 8$

1 bod

Rješenje:

- 10.** Odredite vrijednost koeficijenta m u jednačini $x^2 + 4x + m = 0$ ako je poznato da je -3 jedno njeno rješenje.

Rješenje:

2 boda

11. Riješite nejednačinu $\frac{x}{x-3} \geq \frac{1+2x}{3-x} + \frac{2x}{x-3}$.

Rješenje:

3 boda

- 12.** Data je funkcija $f(x) = 3^{3x} - 1$. Odredite m ako je poznato da tačka $A(m, 2)$ pripada grafiku funkcije.

Rješenje:

2 boda

13. Izračunajte $2 - 3\log_2 16 - \log_{\frac{1}{2}}^2 8$.

Rješenje:

3 boda

14. Odredite rješenja jednačine $2 \cos\left(x + \frac{\pi}{3}\right) = 0$ na segmentu $\left(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2}\right)$.

Rješenje:

3 boda

15. Dokazati jednakost $1 + \operatorname{ctg}^2 \alpha = \frac{1}{\sin^2 \alpha}$

Rješenje:

2 boda

- 16.** Dužina osnovne ivice pravilne trostrane piramide je 3 cm, a površina omotača je dva puta veća od površine osnove. Odredite dužinu visine bočne strane.

Napomena: Uz rješenje je **neophodno** da nacrtate i skicu koja odgovara tekstu zadatka.

Rješenje:

3 boda

17.

Pitanja koja slijede odnose se na trougao čije su stranice 3 cm , 4 cm i 5 cm .

a) Kolika je dužina poluprečnika kruga opisanog oko tog trougla?

2 boda

b) Kolika je mjera spoljašnjeg ugla trougla koji odgovara uglu naspram stranice dužine 5 cm ?

1 bod

c) Ako je nad stranicom dužine 4 cm konstruisan kvadrat, koliki je sinus oštrog ugla koji gradi dijagonala kvadrata sa stranicom?

1 bod

Rješenje:

- 18.** Odrediti jednačinu prave koja sadrži centre kružnih linija $x^2 + y^2 = 1$ i $x^2 + y^2 + 4x - 2y + 4 = 0$.

Rješenje:

3 boda

- 19.** Između 3 i 384 umetnuto je šest brojeva i dobijen je geometrijski niz. Odredite sumu **umetnutih** brojeva.

Rješenje:

4 boda

20. Data je funkcija $f(x) = \frac{1}{x+5}$.

a) Nađite oblast definisanosti funkcije.

1 bod

b) Odredite znak funkcije.

1 bod

c) Ispitati monotonost funkcije.

3 boda

Rješenje:

1.	☐	☐	☐	☐						
2.	☐	☐	☐	☐						
3.	☐	☐	☐	☐						
4.	☐	☐	☐	☐						
5.	☐	☐	☐	☐						
6.	☐	☐	☐	☐						
7.	☐	☐	☐	☐						
8.	☐	☐	☐	☐						
9.	☐	☐	☐	☐						
10.	☐	☐	☐	☐						
11.	☐	☐	☐	☐						
12.	☐	☐	☐	☐						
13.	☐	☐	☐	☐						
14.	☐	☐	☐	☐						
15.	☐	☐	☐	☐						
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

1.	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐
5.	☐	☐	☐	☐
6.	☐	☐	☐	☐
7.	☐	☐	☐	☐
8.	☐	☐	☐	☐
9.	☐	☐	☐	☐
10.	☐	☐	☐	☐
11.	☐	☐	☐	☐
12.	☐	☐	☐	☐
13.	☐	☐	☐	☐
14.	☐	☐	☐	☐

1.	☐	☐	☐	☐						
2.	☐	☐	☐	☐						
3.	☐	☐	☐	☐						
4.	☐	☐	☐	☐						
5.	☐	☐	☐	☐						
6.	☐	☐	☐	☐						
7.	☐	☐	☐	☐						
8.	☐	☐	☐	☐						
9.	☐	☐	☐	☐						
10.	☐	☐	☐	☐						
11.	☐	☐	☐	☐						
12.	☐	☐	☐	☐						
13.	☐	☐	☐	☐						
14.	☐	☐	☐	☐						
15.	☐	☐	☐	☐						
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9